

MARGARITA ORFILA TUDURÍ, PRIMERA PROFESSORA MENORQUINA AL CONSERVATORI DE BARCELONA

Antoni Tudurí

Secció de
Genealogia de
l'Ateneu de Maó

Fins fa poc temps, un servidor estava convençut que el primer menorquí que havia estat professor (en aquest cas, catedràtic) d'un conservatori superior de música era el meu bon amic Ramon Coll Huguet, que ho ha estat tant del Municipal com del Liceu de Barcelona, a més del de Sevilla.

Idò no, resulta que no és el primer professor menorquí. Una dona l'havia precedit 60 anys abans i es tracta de Margarita Orfila Tudurí, nada a Maó en data 10-09-1889 i traspassada a Barcelona el dia 29-04-1970.

❖ **ABUSANT DE LA VOSTRA** amabilitat explicaré com he arribat a conèixer a aquesta pianista. Fa molts anys -devers 25- mon pare em va comentar que un parent col·lateral, casat amb una cosina germana meva i enginyer de professió, havia construït un arbre genealògic on hi figuraven uns quants centenars de persones, i que l'havia dibuixat damunt d'una cartolina de dimensions considerables. Per aquells temps jo no anava de dèries genealògiques i aquest comentari va quedar arxivat a la part del cervell on es guarden aquestes coses. Passat el temps, vaig recordar aquesta cita i vaig demanar a l'autor de l'arbre que me'l deixes veure.

Afortunadament, el conservava i vaig poder observar la feinada feta (que vaig passar a Antoni Guasch mitjançant fotos parcials de l'arbre, que podeu trobar internet a Genealogia dels menorquins per tal de què fes una transcripció a la seva gran base de dades) i entre les fitxes controlades, a part de jo mateix, vaig trobar una tal Margarita Orfila Tudurí, que em va fer cercar les possibles relacions entre aquesta dona i un servidor. La recerca va determinar que per la part Tudurí no vaig trobar cap connexió directe, però si per altres llinatges purament menorquins. La sorpresa va ser grossa quan trobo que surt citada a la Vikipèdia, amb pèls i senyals i, a més, és la base d'un interessant treball d'Isabel Fèlix Riera, jove música maonesa prou coneguda avui en dia.

En resum, i reproduint alguns paràgrafs d'Isabel Fèlix, sembla que aquesta dona va ser la primera menorquina que va acabar els estudis superiors de Música i als catorze anys, el 10 de juliol de 1904, obté el Premi a les oposicions de l'últim curs de Solfeig, èxit del qual la premsa menorquina se'n va fer ressò. Un any més tard, el 3 de juny de 1905, va ser distingida com a alumna avantatjada de l'Escola. El març de 1907, a l'edat de disset anys és nome-

nada professora auxiliar de Solfeig i Teoria d'aquest centre, on ensenyaria durant més de cinquanta anys fins a la seva jubilació. La formació musical més àmplia la va rebre dels mestres Antoni Nicolau i Lluís Millet pel que fa a la

teoria i dels mestres Daniel i Pellicer pel que fa al pia-

no, tot i que també va rebre classes del pianista Enric Granados. El talent i la completa preparació musical de Margarida, units a la seva precocitat, no eren elements habituals en les dones de l'època. Això ve corroborat pel fet que el mes de juny de l'any 1909 es converteix

en la primera dona a acabar els estudis superiors de Contrapunt i Fuga a l'Escola Municipal de Música de Barcelona, amb la qualificació de sobresaliente, situant-se així ja clarament en el camí de la composició.

Va ser al propi conservatori on va conèixer al professor valencià Frederic Alfonso i Ferrer, amb qui es va casar l'any 1913. El matrimoni va tenir sis fills i Margarita va saber compaginar la vida familiar amb la professional, seguint la seva labor docent i de composició musical. Només un dels fills no va ser músic professional, Frederic (advocat i poeta) mentre que Joan va ser violinista i compositor, Francesc, violoncel·lista i Carme, violinista.

Diu Isabel Fèlix que Margarita venia molts estius a Menorca, concretament a Castell i més concretament al carrer des Port. Vés a saber si va coincidir segurament que sí- amb la senyora Rosita que vaig citar a la miscel·lània dedicada a Aurora Carretero.

Entre les petites sorpreses que depara la genealogia, val a dir que el parent col·lateral autor de l'arbre citat al principi és Fernando Orfila Flaquer, casat amb la meva cosina Maria Abadia Miquel, pare d'un altre destacat músicòleg i professor del Conservatori de València, Fernando Orfila Abadia. Sembla que la vena musical dels Orfila segueix fresca i fecunda.

❖ **ESPERO QUE ELS BONS** aficionats a la música, que a Menorca són molts, vulguin disculpar la meva ignorància sobre aquesta il·lustre compositora i professora; la miscel·lània va dirigida a la gent que, com jo mateix, no la coneixia.

I com a detall circumstancial i anecdòtic, el dia que escric aquesta miscel·lània compleix anys (80) una altra parenta comú (encara que d'enfora per la meva part, no així per part de Fernando Orfila), de nom Teresa Gimpera Flaquer, celebrada model i artista cinematogràfica de la que molts lectors, d'una certa edat, tenen segurament un agradable record. Més de 100 pel·lícules avalen aquesta opinió.

Atès que la cosa s'ha anat complicant, avui deixaré de banda els lligams de sang i els *bots* que són abundants. Un altre dia hi tornarem.